

ایسکانیوز گزارش می‌دهد:

دیپلماسی علمی: تنها راه علاج تحریم / باید ارتباط بین مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی تقویت شود

مسئولان براین باورند که دولت با ارائه تسهیلات، مشوق‌های تشویقی، حذف برخی از قوانین دست‌وپا گیر و استفاده از ظرفیت‌های علمی، مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی کشور می‌تواند تحریم‌ها را به فرصت تبدیل کند.

به گزارش خبرنگار گروه علم و فناوری ایسکانیوز، با توجه به اینکه روابط علمی و توسعه آن بستگی به تعاملات دیپلماتیک بین کشورها و تاثیر شگرف در ارتقا اقتدار علمی هر کشور دارد. اما تحریم‌های همه جانبه غرب علیه ایران، این حوزه را با مخاطرات جدی مواجه ساخته است. در برخی از این موارد دانشمندان علمی کشورمان برای فعالیتهای صلح‌آمیز بین‌المللی و فرامنطقه‌ای با تحریم مواجه می‌شود. به گفته برخی از کارشناسان متاسفانه با شروع تحریم‌های جدید غرب علیه ایران این موضوع روز به روز تشدیدتر می‌شود. در این میان عده‌ای نیز اعتقاد براین دارند که جلوی یادگیری علم را نمی‌توان گرفت و تحریم کرد چرا که یک نعمت خدادادی است و هر فرد پژوهشگر و دانشمند همیشه به دنبال شناسایی راهکار و دستیابی به اهداف خود و هیچ موضوعی نمی‌تواند پیشرفت و توسعه علم را بگیرد.

جمهوری اسلامی ایران تلاش‌های قابل توجهی در دستیابی به محصولات فناورانه و دانش‌های نامبرده داشته است. تحریم تولیدات علمی دانشمندان و پژوهشگران ایرانی تازگی ندارد و هر از چندگاهی متوجه دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کشور می‌شود.

علم متعلق به تمام بشریت است و کسی حق ندارد آن را تنها برای خود در انحصار دانسته و یا دیگران را با اعمال تحریم‌های مختلف از دستیابی به آن محروم کند.

نباید به این تحریم‌ها زیاد بها داد، این سازمان‌ها و انجمن‌ها از روی فشارهای سیاسی دست به چنین اقداماتی می‌زنند و به زودی خود از آن پشیمان خواهند شد. ایران نیز کشور بزرگی است و از اقتدار علمی و تحقیقاتی برخوردار است.

آسیا به عنوان قاره کهن، در حال تبدیل شدن به یک قدرت جدید در سطح جهان است هر چند در این راه با موانع و دشمنانی نیز رو به روست که پیشرفت‌های کشورهای آسیایی در حوزه‌های مختلف علمی را به عنوان تهدیدی برای سیطره قدرت خود می‌دانند چراکه آنها رهبری خود بر جهان را مبتنی بر اقتدار در تمامی زمینه‌ها از جمله نظامی، اقتصادی و سیاسی و به ویژه علمی می‌بینند، چراکه پایه همه قدرت‌ها علم است.

بنابراین با پیشرفت علمی مستقل کشورها اقتدار انحصاری هر قدرتی به خطر می‌افتد پس آنان که به دنبال انحصار قدرت جهانی هستند با رشد علمی مستقل کشورهای دیگر به مقابله برمی‌خیزند.

امروزه قدرت نرم، جایگاه ویژه‌ای نسبت به قدرت سخت یافته که محور اصلی آن نیز تولید علم و فناوری است و این یکی از دلایل مهم

نگرانی سلطه‌طلبان است.

گسترش روابط علمی و انجام پروژه های مشترک کاربردی راه پیشرفت سریع کشورهای است که می‌خواهند قدرت نوظهور شوند پس باید به سوی این نوع همکاری‌ها با جدیت پیش رفت، هرچند در برخی نقاط جهان این امر مخالفانی هم داشته باشد.

وحید احمدی مشاور وزیر علوم در گفت‌وگو با خبرنگار گروه علم و فناوری ایسکانیوز، گفت: البته تحریم تحت عنوان تحریم علمی در کشور نداشتیم بلکه تحریم کلی کشور بوده است. زمانی که آمریکا از برجام خارج شد به تبع آن فشار سیاسی و اجتماعی برکشورمان تشدید شد تا جایی که در عرصه ورود فناوری‌های نو و دستیابی به تکنولوژی جدید و تجیزات پیشرفته آزمایشگاهی با مشکل جدی روبه‌رو شدیم.

وی تصریح کرد: همچنین برای ورود برخی از تجهیزات؛ بعضی از دانشگاه‌های دنیا که همکاری پروژه‌ای و گرفتن دانشجو با ما سخت‌گیرانه برخورد کرده و یا ممانعت به عمل می‌آورند. به هر صورت اجازه ورود به رشته خاص را نمی‌دهند.

باید دست از خودتحریمی برداریم

بنابراین عدم ورود فناوری‌ها و حضور دانشمندان و مراکز تحقیقاتی ما در حوزه‌های پیشرفته در سطح‌های تک مشکل ایجاد می‌کند. ولی از طرف دیگر در کنار این تحریم‌ها کشورما دچار خودتحریمی است. وقتی که تحریم نداشتیم صنعت، حوزه‌های تولیدی و قسمت آرنیدی خیلی ارتباط تنگاتنگی با دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی انگیزه و رویکردی نداشتند، هرچند که قدم‌هایی در این زمینه برداشته شده است.

پشتتازی ایران در عرصه دفاعی با وجود تحریم‌ها

اما واقعیت امر این است با اوج گرفتن تحریم‌ها ما در حوزه دفاعی پیشرفت قابل ملاحظه‌ای بوده به طوری که در این بخش ارتباط دانشگاه و مراکز تحقیقاتی به لحاظ ساختاری که در حوزه دفاعی است بسیار قوی‌تر بوده است.

رئیس مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، افزود: در حوزه‌های صنعتی و غیرنظامی و غیر دفاعی ما این مشکل را داریم. وقتی که امکان ورود فناوری و خرید تجهیزات به صورت مستقیم از خارج کشور فراهم بود این انگیزه‌ها کمتر بود. بنابراین می‌توان گفت تحریم برای کشورمان هم فرصت است هم به نوعی تهدید؛ از این جهت که ما خیلی از این ارتباطات که قاعدتا می‌توانستیم با مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی و مراکز فناوری که ارتباط با خارج دارند را توسعه دهیم. و فرصت از این جهت که ارتباط با مراکز صنعتی و دانشگاهی را تقویت کنیم. در حال حاضر با توسعه ای که در پارک‌های علم و فناوری ظاهر شده اینها تمایل و جهت‌گیری‌شان بدین صورت است که بتوانند صنایع یا فناوری‌هایی را تولید کنند که علاوه تامین نیاز داخلی در بازارهای بین المللی عرضه کنند.

تبدیل تحریم به فرصت

وی تاکید کرد: اینکه بعضی‌ها می‌گویند تحریم تهدید نیست؛ اشتباه است، چون قاعدتا تحریم برای ما در بخش‌های مختلف از جمله تامین مواد اولیه یا بعضی از تکنولوژی‌ها فشار وارد کرده است به نوعی کندی و مشکلی را در حرکت ایجاد می‌کند، اما اگر برنامه‌ریزی دقیق و هماهنگی‌های اصولی صورت گیرد. شبکه‌های داخلی ایجاد و کشورهای منطقه را فعال کنیم؛ قطعاً می‌توان این تهدیدها را به فرصت تبدیل کرد. بخصوص این را در کشورهای منطقه و همجوار و کشورهایی که نیاز به تکنولوژی ما دارند، می‌توانیم از ظرفیت آنها استفاده

کنیم که هم حضور صنایع داخلی تقویت شود و هم حضور در منطقه.

قوانین دست و پا گیر حذف شود

در کنار این موارد طبیعتاً دولت هم باید با ارائه تسهیلات، مشوق‌های تشویقی و حذف برخی از قوانین دست‌وپا گیر می‌تواند این شرایط ایجاد شده را به فرصت تبدیل کند.

همچنین دولت باید شرکت‌های سازنده و آزمایشگاه‌هایی که توانمندی ارائه خدمات علمی دارند و فناوری‌ها جدید تولید می‌کنند را حمایت کند.

غیر از ایجاد ارتباط بین دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها زمینه ارتباط بین شرکت‌های دانش‌بنیان و پارک‌های علم و فناوری در کشور فراهم شود. این شرکت‌ها یکدیگر را پیدا می‌کنند و کفایت بتوانند با هم به یک پروژه مشترک برسند، مثل کاری که در تمام دنیا انجام می‌شود. در واقع این دیپلماسی فناوری است که به دنبال دیپلماسی علمی بدست می‌آید.

دوای درد تحریم در دست دانشگاه و مراکز تحقیقاتی

رییس مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، افزود: به نظر می‌رسد با توجه مشکلات اقتصادی کشور و فشارها و تحریم‌های دشمنان خارجی برای منزوی کردن ایران در عرصه‌های بین‌المللی، لزوم استفاده بهتر و بیشتر از دیپلماسی علمی و تعامل با سایر کشورها بخصوص کشورهای اسلامی، منطقه، دوست و متحد جهت رشد و توسعه کشور در ابعاد مختلف و در راستای اقتصاد مقاومتی و اسناد بالادستی و اهداف تعیین شده برای حفظ و ارتقا منافع ملی پررنگ‌تر می‌شود و عزم مسئولان ذی‌ربط بویژه دستگاه دیپلماسی کشور را که تا کنون در این زمینه فعالیت قابل ملاحظه‌ای نداشتند را می‌طلبد. از سوی دیگر دانشگاه‌های ما باید در رفع وابستگی کشور به دیگران به صورت جهادی پای کار بیایند و کشور را در برابر تکانه‌های خارجی مقاوم کنند.

دیپلماسی علم و فناوری داخلی زمینه ساز کسب فناوری در تعاملات بین‌المللی

دیپلماسی علم و فناوری داخلی به معنی برقراری ارتباط تنگاتنگ بین صنعت و دانشگاه است. برای رسیدن به بسیاری از تکنولوژی‌های نوین صنعتی باید از ظرفیت‌های علمی کشور بهره برد. از طرفی مراکز علمی نیز برای تحقیق و توسعه و کاربردی کردن علوم تئوری دانشگاهی به ابزار و امکانات صنعتی و بویژه پشتیبانی مالی نیاز دارند. اگر تعامل بین صنعت و دانشگاه نزدیک و مستمر شود هر دو بخش می‌توانند در ارتباطات بین‌المللی به صورت مکمل به رشد و توسعه یکدیگر و دریافت علوم و فنون سایر از سایر کشورها کمک کنند.

انتهای پیام/